

PLAATSING TORENVALKKASTEN: HOE, WAT EN WAAR

Er zijn online genoeg bouwtekeningen of kant en klare torenvalkkasten te vinden, maar de manier van ophangen is vaak nog onduidelijk; hoe hoog hang je hem, waar richt je de opening naartoe en hoe zorg je ervoor dat er geen roofdieren zoals marters in de kast komen?

WAAR?

Torenvalken houden, zoals veel vogels, van rust. Broeden en jongen grootbrengen is op zichzelf al een drukke bezigheid, dan wil je je zo min mogelijk bezighouden met potentiële dreigingen van bijvoorbeeld mensen die telkens onder de kast door lopen. Hang de kast dus op een rustige plek, waar niet teveel mensen komen die de boel kunnen verstoren. Vermijd weidevogelgebieden. De aanwezigheid van een torenvalk zorgt al gauw voor onrust bij broedende weidevogels. Hoewel torenvalken voornamelijk muizen eten, willen ze, vooral in muisarme jaren, nog wel eens op jonge weidevogels jagen.

Zoals de naam doet vermoeden, broedt de torenvalk graag op hoogte. Hang de kast dus minimaal op 4 meter hoogte. Hoger mag, maar hoeft niet. Dan wordt het ook lastig te bereiken met de ladder. Geschikte plaatsen zijn een houten of metalen paal, een vrijstaande boom of de wand van een schuur. Als je zelf een paal plaatst, zorg dan dat deze goed ingegraven is. Dit geeft de nodige stabiliteit, ook als je er een ladder tegenaan zet.

UITZICHT

De nestkast is herkenbaar aan de grote invliegopening. Deze opening zit er niet voor niets; de torenvalk houdt van uitzicht, zowel om prooi op te sporen als om gevaar aan te kunnen zien komen. Het is dus ook belangrijk dat het uitzicht vrij is. Zorg voor een vrije aanvliegeroute en richt de kast op een open stuk grond, zoals een weiland of braakliggend terrein.

Zo'n grote invliegopening kan ook voor problemen zorgen als het een keer hard regent of waait, of als de zon juist fel schijnt. Zorg daarom dat de kast op het noordoosten gericht is, zodat het weer zo min mogelijk invloed heeft.

Het plaatsen van een nestkast geeft uren kijkplezier, zowel voor de torenvalk als voor jou. Onverstoorbaar tuurt pa of ma torenvalk naar de grond, op zoek naar een lekker hapje. Als de jongen eenmaal wat groter zijn piepen de snaveltjes ook over de rand en is het beeld compleet. Foto: Harvey van Diek

VOORKOMEN VAN PREDATIE OF KRAKERS

De grootste nachtmerrie van een broedend stel torenvalken is dat hun nest wordt leeggeroofd door een roofdier, zoals een marter. Het feit dat de kast op hoogte hangt houdt deze beruchte roofdieren niet tegen, dus zul je actie moeten ondernemen om de kans op plundering van het nest zo klein mogelijk te maken. Plaats daarom om de paal of boomstam waar de kast hangt een kraag van gaas in het geval dat marterpredatie een probleem is. Online zijn ook gordels te kopen die je om een stam of paal kunt klikken. Zorg er wel voor dat je deze op minstens 2,5 meter hoogte hangt, zodat er geen mensen tegenaan kunnen lopen.

Het kan natuurlijk gebeuren dat er toch ongenode gasten in de kast komen. Laat de natuur dan zijn gang gaan en probeer het volgend jaar weer. Het kan wel eenvoudig voorkómen worden dat de nijlgans de nestkast in gebruik neemt. Deze invasieve, uitheemse vogel kraakt nesten van roofvogels als buizerds en haviken, maar wordt ook vaak in torenvalkkasten gevonden. Vaak is het voldoende om verticaal twee latjes of ijzerdraadjes in de opening te monteren, zodat de nijlgans niet meer naar binnen past, maar de torenvalk nog wel. Zorg dat de tussenruimte 12 tot 15 cm is.

INRICHTING EN ONDERHOUD

Hoewel een torenvalk niet heel veel eisen stelt aan de nestplek, is het wel belangrijk om wat bodembedekking in de kast te leggen. Dit zorgt ervoor dat het nest comfortabel is en vangt vocht op, zodat de kast nog een beetje beschermd blijft van binnenuit. Geschikte bodembedekkingsmaterialen zijn bijvoorbeeld houtsnippers, turf of omgekeerde grasplaggen. Zorg er na het broedseizoen ook altijd weer voor dat de kast schoongemaakt wordt: schraap de kast leeg en maak hem met kokend heet water goed schoon. Zo houd je de kast het langst goed en voorkom je dat eventuele ziektes in de kast komen of blijven hangen. Daarnaast kan het nodig zijn om reparaties uit te voeren en eventueel een likje milieuvriendelijke verf aan te brengen. Zo kan de kast lang mee en is hij weer helemaal gereed voor het nieuwe broedseizoen!

Foto: Marije Kuiper

NUTTIG

Er zijn verschillende redenen om een nestkast op te hangen. Allereerst kan de torenvalk wel wat hulp gebruiken; er is nog maar een kwart van over van de aantallen van halverwege vorige eeuw. Door onder andere het gebruik van landbouwgif en intensivering van de landbouw zijn grote delen van het boerenland ongeschikt geworden voor torenvalken. Torenvalken zijn ook goede plaagdierbestrijders; ze eten bijna uitsluitend muizen. Bovenal is het natuurlijk gewoon hartstikke leuk om het broedproces van dichtbij mee te maken. Misschien kun je zelfs meekijken als je een ringer inschakelt om de kuikens te ringen. Vooral voor kinderen is dat een ervaring om nooit te vergeten!

Foto: Peter van Graafeiland

MEER INFORMATIE
OVER DE TORENVALK
EN MEEDOEN

vogelbescherming.nl/torenvalk